

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДРОБОТ СЕРГІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

УДК 330.32: 336.76

**УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
АТОМНО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

08.00.03 – економіка та управління національним господарством

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Запоріжжя – 2021

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Класичному приватному університеті, м. Запоріжжя.

Науковий керівник – доктор економічних наук, професор
ПОКАТАЄВА Ольга Вікторівна,
Класичний приватний університет, м. Запоріжжя,
перший проректор з наукової
та науково-педагогічної роботи.

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
ВЕРХОГЛЯДОВА Наталя Ігорівна,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро,
декан факультету соціально-психологічної освіти
та управління;

доктор економічних наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки України
ШАПОШНИКОВ Костянтин Сергійович,
Державна наукова установа
«Інститут модернізації змісту освіти»
Міністерства освіти і науки України, м. Київ,
начальник відділу науково-дослідної роботи
та атестації наукових кадрів.

Захист відбудеться «27» вересня 2021 р. о 14⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 17.127.01 у Класичному приватному університеті за адресою: 69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70б, ауд. 124.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Класичного приватного університету за адресою: 69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70б, ауд. 114.

Автореферат розісланий «25» серпня 2021 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

О. І. Трохимець

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. У сучасних умовах постає стратегічно важливе завдання щодо переорієнтації національного господарства України на інноваційний розвиток. При цьому однією з пріоритетних сфер, яка потребує негайної трансформації, є енергетика та пов'язані з нею галузі. Особливо це стосується управління розвитком атомно-промислового комплексу, який відіграє визначальну роль в атомній генерації енергії України. Відсутність стабільної позитивної динаміки в розвитку ядерної енергетики та атомно-промислового комплексу зокрема зумовлена наявністю проблем у сфері використання таких джерел розвитку, як виробничі засоби, інвестиційні та інноваційні ресурси. Тому особливо важливо в процесі управління розвитком атомно-промислового комплексу виявити те джерело, яке здатне прискорити його темпи та забезпечити прогресивний характер змін і їх незворотність.

Основою для поглиблення теоретичного осмислення змісту, характерних особливостей розвитку стали праці таких науковців, як: Р. Акофф, Л. Бажан, Л. Бакаєв, О. Бакаєв, К. Бобер, І. Богатирьов, В. Василенко, Н. Верхоглядова, В. Гриценко, С. Дунда, Д. Євдокимова, Л. Забродська, В. Забродський, М. Кизим, А. Капліна, С. Мочерний, О. Покатаєва, Й. Шумпетер та ін.

Різні аспекти розвитку економіки висвітлено в працях зарубіжних авторів: Л. Абалкіна, Г. Александра, Д. Бейлі, О. Бем-Баверка, П. Долана, Р. Дорнбуша, М. Кастельса, Г. Мінскі, П. Самуельсона, Дж. Хікса, Є. Ясіна. Актуальні проблеми й суперечності інноваційного розвитку України, обґрунтування шляхів та умов їх розв'язання розглянуто в дослідженнях О. Амоші, Ю. Бажала, І. Галиці, О. Гальцової, А. Гальчинського, В. Гейця, Я. Жаліла, О. Жилінської, М. Зось-Кіор, В. Семиноженка, О. Трохимець, К. Шапошникова. Теоретико-прикладні аспекти дослідження атомно-промислового комплексу та ядерної енергетики розкрили в своїх публікаціях А. Дорошевич, Л. Литвинський, В. Лір, В. Ляшенко, О. Максимчук, Г. Мохонько, Н. Осадча, О. Пуртов, К. Тарасенко, А. Шевцов та ін.

Віддаючи належне вагомому внеску названих науковців у вирішення окресленої проблематики, зауважимо, що розвиток атомно-промислового комплексу – малодосліджений напрям економічної науки, який досі не набув системного характеру. Невирішеними є питання вдосконалення теоретико-методичних положень щодо оцінювання рівня та типу розвитку атомно-промислового комплексу, визначення впливу зовнішнього середовища на його прискорення й управління розвитком цієї галузі в цілому, що й зумовило вибір теми, мети та завдань цього дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана в межах науково-дослідної роботи Класичного приватного університету за темою «Розвиток національної економіки в контексті сучасної економічної теорії» (номер державної реєстрації 0116U000798), де автором обґрунтовано методичний підхід до оцінювання розвитку атомно-промислового комплексу.

Окремі положення дослідження пов'язані з виконанням наукових розробок Громадської наукової організації «Фінансово-економічна наукова рада» за темою «Проблеми стратегічного розвитку національної економіки» (номер державної реєстрації 0118U000788), у межах якої автором запропоновано підхід до оцінювання впливу чинників на розвиток атомно-промислового комплексу.

Мета й завдання дослідження. *Мета дослідження* – розвинення теоретико-методичних підходів та обґрунтування практичних рекомендацій щодо управління розвитком атомно-промислового комплексу України.

Для досягнення цієї мети поставлено такі *завдання*:

- дослідити понятійно-категоріальний апарат розвитку галузі, розглянути його види, стадії та типи;
- узагальнити основні теоретичні положення щодо управління розвитком галузі;
- удосконалити послідовність управління розвитком атомно-промислового комплексу;
- обґрунтувати та апробувати методичний підхід до оцінювання розвитку атомно-промислового комплексу;
- удосконалити методичний підхід до оцінювання впливу середовища на розвиток атомно-промислового комплексу;
- сформулювати підхід до прогнозування розвитку атомно-промислового комплексу України та здійснити прогнозування змін оціночних показників;
- побудувати матрицю управлінських рішень щодо управління розвитком атомно-промислового комплексу та розробити відповідні заходи.

Об'єкт дослідження – процес розвитку атомно-промислового комплексу.

Предмет дослідження – теоретико-методичні підходи та практичні аспекти управління розвитком атомно-промислового комплексу України.

Методи дослідження. У ході дослідження застосовано загальнонаукові та спеціальні методи, а саме: *метод темпорального аналізу* – для вивчення сутності розвитку як багатоаспектної категорії та виокремлення підходів до його розгляду (підрозділ 1.1); *метод компаративного аналізу* – для дослідження різних типів розвитку, їх порівняльної характеристики та визначення принципових відмінностей між ними (підрозділ 1.1); *метод систематизації* – для вивчення підходів до управління розвитком (підрозділи 1.2, 1.3); *методи аналітичного порівняння та узагальнення* – для визначення сутності поняття «детермінанти розвитку» (підрозділ 1.2); *евристичний метод* – для формування переліку показників оцінювання розвитку галузі (підрозділ 2.1); *коефіцієнтний, бальний методи та метод агрегування* – для ідентифікації типу й визначення рівня розвитку атомно-промислового комплексу (підрозділи 2.1, 2.2); *методи елімінування* – для оцінювання впливу факторів на зміну рівня розвитку атомно-промислового комплексу (підрозділ 2.3); *метод аналітичного вирівнювання в поєднанні з коефіцієнтним методом* – для встановлення стохастичного та детермінованого впливу чинників на інноваційно-орієнтований розвиток атомно-промислового комплексу (підрозділ 3.1); *експертний метод* – для формування

переліку чинників, що впливають на розвиток, і відбору детермінантів розвитку (підрозділ 3.2); *методи кореляційно-регресійного аналізу та сценаріїв* – для прогнозування показників розвитку атомно-промислового комплексу (підрозділ 3.2); *матричний метод* – для формування управлінських рішень щодо інноваційно-орієнтованого розвитку атомно-промислового комплексу (підрозділ 3.3).

Інформаційною основою дослідження є нормативно-правові та законодавчі акти України, Концепція Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу України на період до 2020 р., матеріали досліджень українських і зарубіжних науковців, статистичні матеріали Державної служби статистики України, звітні дані підприємств атомно-промислового комплексу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в сукупності вони дають змогу вирішити важливе науково-практичне завдання щодо розвинення теоретико-методичних підходів та обґрунтування практичних рекомендацій з управління розвитком атомно-промислового комплексу. Одержані результати, які мають наукову новизну, полягають у такому:

удосконалено:

– типологію розвитку галузі, що, на відміну від існуючих, ґрунтується на застосуванні компаративного аналізу типів розвитку з їх розмежуванням на розвиток екстенсивного виду (факторно-орієнтований тип), інтенсивного виду (інвестиційно-орієнтований тип розвитку) та інноваційного виду (інноваційно-орієнтований тип розвитку) за основними характеристиками, що дає змогу на основі їх порівняння встановити принципові відмінності між видами й типами розвитку;

– послідовність управління розвитком атомно-промислового комплексу, яку подано в сукупності методико-інформаційного, діагностико-орієнтувального й оціночно-процесуального етапів, що дає змогу управляти розвитком шляхом розробки відповідних управлінських рішень, які формуються, на відміну від інших, у прямій залежності від визначення типу та рівня розвитку атомно-промислового комплексу;

– методичний підхід до оцінювання розвитку атомно-промислового комплексу, що, на відміну від інших, ґрунтується на комплексному оцінюванні виробничих засобів та інвестиційних і інноваційних ресурсів, а також віддачі від їхнього використання й дає змогу оцінити кількісні та якісні зміни в атомно-промисловому комплексі, на основі зіставлення узагальнюючих показників розвитку атомно-промислового комплексу, ідентифікувати тип та визначити рівень його розвитку залежно від інтерпретації значень інтегрального показника розвитку;

– методичний підхід до оцінювання впливу середовища на розвиток атомно-промислового комплексу, який, на відміну від існуючих, ґрунтується на застосуванні методу аналітичного вирівнювання значень показників розвитку на основі інноваційних ресурсів, дає змогу виокремити стохастичний і

детермінований впливи чинників, базуючись на їх розподілі на зовнішні й внутрішні, виявити серед них детермінанти інноваційно-орієнтованого розвитку та диференційовано підійти до їхнього врахування в процесі прогнозування;

– підхід до прогнозування розвитку атомно-промислового комплексу, що ґрунтується на поєднанні методів аналітичного вирівнювання, кореляційно-регресійного аналізу та сценарного підходу й дає змогу визначити прогнозні значення показників розвитку та їх зміну з урахуванням впливу його детермінантів за базовим сценарієм, а також, беручи до уваги прогнозований вплив детермінантів розвитку з-поміж зовнішніх чинників, побудувати оптимістичний і песимістичний сценарії інноваційно-орієнтованого розвитку атомно-промислового комплексу;

набуло подальшого розвитку:

– підхід до трактування сутності поняття «розвиток галузі», який, на відміну від інших, ґрунтується на застосуванні темпорального аналізу й дає змогу виокремити ключові аспекти розвитку, які відбивають фактори, зміст та результати розвитку, дати розгорнуте визначення розвитку як складного процесу кількісних і якісних змін у галузі, що визначають тип та рівень її розвитку;

– побудова матриці управлінських рішень у сфері управління розвитком, яка передбачає вибір підходу до їх формування залежно від рівня розвитку атомно-промислового комплексу та встановлення їх характеру залежно від його типу й дає змогу мінімізувати відхилення інтегрального показника розвитку від його цільового значення.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретико-методичні положення та практичні рекомендації, викладені в дисертації, дають змогу виявити існуючі проблеми у сфері управління розвитком атомно-промислового комплексу та є підґрунтям для формування управлінських рішень у сфері розвитку атомно-промислового комплексу. Це підтверджується тим, що основні наукові результати, отримані під час дослідження, доведено до практичного впровадження в роботі: державної інспекції ядерного регулювання України при оцінюванні ефективності управлінських рішень щодо розвитку атомно-промислового комплексу України (довідка № 4 від 12.04.2021), ДП «Ядерне паливо» при підготовці стратегічних документів розвитку атомно-промислового комплексу (довідка № 01/225 від 29.05.2021) та ДП «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» при підготовці аналітичних матеріалів щодо діяльності атомно-промислового комплексу (довідка № 1/17 від 17.03.2021).

Окремі положення цієї роботи використано Класичним приватним університетом у навчальному процесі під час викладання дисциплін «Національна економіка» та «Макроекономіка» (довідка № 19/20 від 12.03.2020).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійно виконаною науковою працею, у якій систематизовано теоретичні засади й методичні положення та обґрунтовано практичні рекомендації щодо управління розвитком атомно-промислового комплексу. Результати, викладені в ній, отримані особисто

та знайшли відображення в наукових публікаціях. Внесок автора в наукових публікаціях у співавторстві, конкретизовано в списку праць за темою дисертації.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дослідження були оприлюднені та отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: «Perspectives of science and education» (м. Нью-Йорк, США, 2018 р.); «Тенденції розвитку економіки у 2018 році: аналітичний та теоретико-методологічний аспекти» (м. Одеса, 2018 р.); «Сучасні наукові погляди на економічні механізми стимулювання соціально-економічного розвитку» (м. Ужгород, 2019 р.); «Сучасні підходи до ефективного використання потенціалу економік» (м. Запоріжжя, 2019 р.); «Modern Transformation in Economics and Management» (м. Клайпеда, Литва, 2019 р.); «Менеджмент, підприємництво та цифрові інновації: аналіз тенденцій та науково-економічний розвиток» (м. Львів, 2019 р.); «Трансформація національної економіки в контексті реалізації євроінтеграційної стратегії» (м. Миколаїв, 2019 р.).

Публікації. Основні наукові результати та найважливіші висновки дисертації викладено в 13 наукових працях, з яких: 5 – статті в наукових фахових виданнях та у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз; 1 – стаття в зарубіжному науковому виданні; 7 – матеріали конференцій. Загальний обсяг публікацій, що належить особисто автору, становить 4,16 д. а.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і п'яти додатків. Загальний обсяг роботи – 217 сторінок, з них основний текст – 170 сторінок. Дисертація містить 23 рисунки, 54 таблиці. Список використаних джерел включає 194 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дисертації; вказано зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження; вказано наукову новизну й практичне значення одержаних результатів; наведено результати апробації та публікацій.

У **першому розділі** – «*Теоретико-методичні основи управління розвитком атомно-промислового комплексу*» – досліджено понятійно-категоріальний апарат розвитку та вдосконалено типологію розвитку галузі; обґрунтовано важливість забезпечення інноваційно-орієнтованого розвитку та його детермінанти; систематизовано підходи до управління розвитком; запропоновано послідовність управління розвитком атомно-промислового комплексу.

Систематизація поглядів науковців щодо сутності поняття «розвиток» із застосуванням методики темпорального аналізу дала змогу розподілити їх за категоріями часу, що відбивають минуле, теперішнє та майбутнє. За категорією минулого часу першопричина розвитку втілена в його факторній зумовленості; за категорією теперішнього часу виокремлено ті аспекти визначення розвитку, що відображають його зміст, а саме як процесу або певної характеристики чи

здатності; за категорією майбутнього часу – аспекти, що стосуються результату розвитку, а саме досягнення певних кількісних та якісних змін з урахуванням впливу зовнішніх і внутрішніх чинників.

Таким чином, дослідження сутності поняття «розвиток» за допомогою темпорального аналізу дало змогу сформулювати підхід до трактування сутності поняття «розвиток галузі» як складного процесу кількісних та якісних змін у функціонуванні галузі, що визначають тип і рівень її розвитку.

Досліджено види розвитку (екстенсивний, інтенсивний та інноваційний), надано їх вичерпну порівняльну характеристику на основі компаративного аналізу й виявлено принципові відмінності між ними, виділено в їх межах такі типи розвитку, як факторно-орієнтований, інвестиційно-орієнтований та інноваційно-орієнтований.

Проаналізовано феномен детермінізму та похідних від нього понять, визначено «детермінант розвитку» як чинник, що впливає на перебіг та результати розвитку соціально-економічної системи й урахування якого є обов'язковим для досягнення мети управління, яка передбачає активізацію розвитку за певним типом. При цьому тип розвитку галузі зумовлений тим джерелом, завдяки якому відбуваються основні зміни у її функціонуванні.

Систематизація напрацювань з управління розвитком різних галузей і комплексів дала змогу виокремити комплексний, проблемний, ситуаційний, перспективний та інертний підходи до управління розвитком і довести необхідність застосування для формування управлінських рішень кожного з підходів відповідно до досягнутого рівня розвитку галузі.

Таке розуміння розвитку галузі, його типу та детермінантів, а також систематизація підходів до управління розвитком дали змогу розробити послідовність управління розвитком атомно-промислового комплексу, роль якого в економіці країни детально проаналізовано.

Цю послідовність управління розвитком атомно-промислового комплексу, подано на рис. 1 у вигляді сукупності етапів, виконання яких передбачає формування управлінських рішень залежно від результатів визначення типу й рівня розвитку атомно-промислового комплексу на основі встановлених детермінантів.

Методико-інформаційний етап полягає у визначенні стадії розвитку галузі для встановлення вагомості джерел розвитку. Також у межах цього етапу побудовано систему показників оцінювання розвитку, що відображають кількісні та якісні зміни у функціонуванні атомно-промислового комплексу України.

Діагностико-орієнтувальний етап включає розрахунок показників кількісних та якісних змін за джерелами розвитку, узагальнюючих показників змін за виробничими засобами, інвестиційними й інноваційними ресурсами, інтегрального показника розвитку. Крім того, у межах цього етапу має здійснюватися зіставлення узагальнюючих показників розвитку з метою визначення типу розвитку атомно-промислового комплексу.

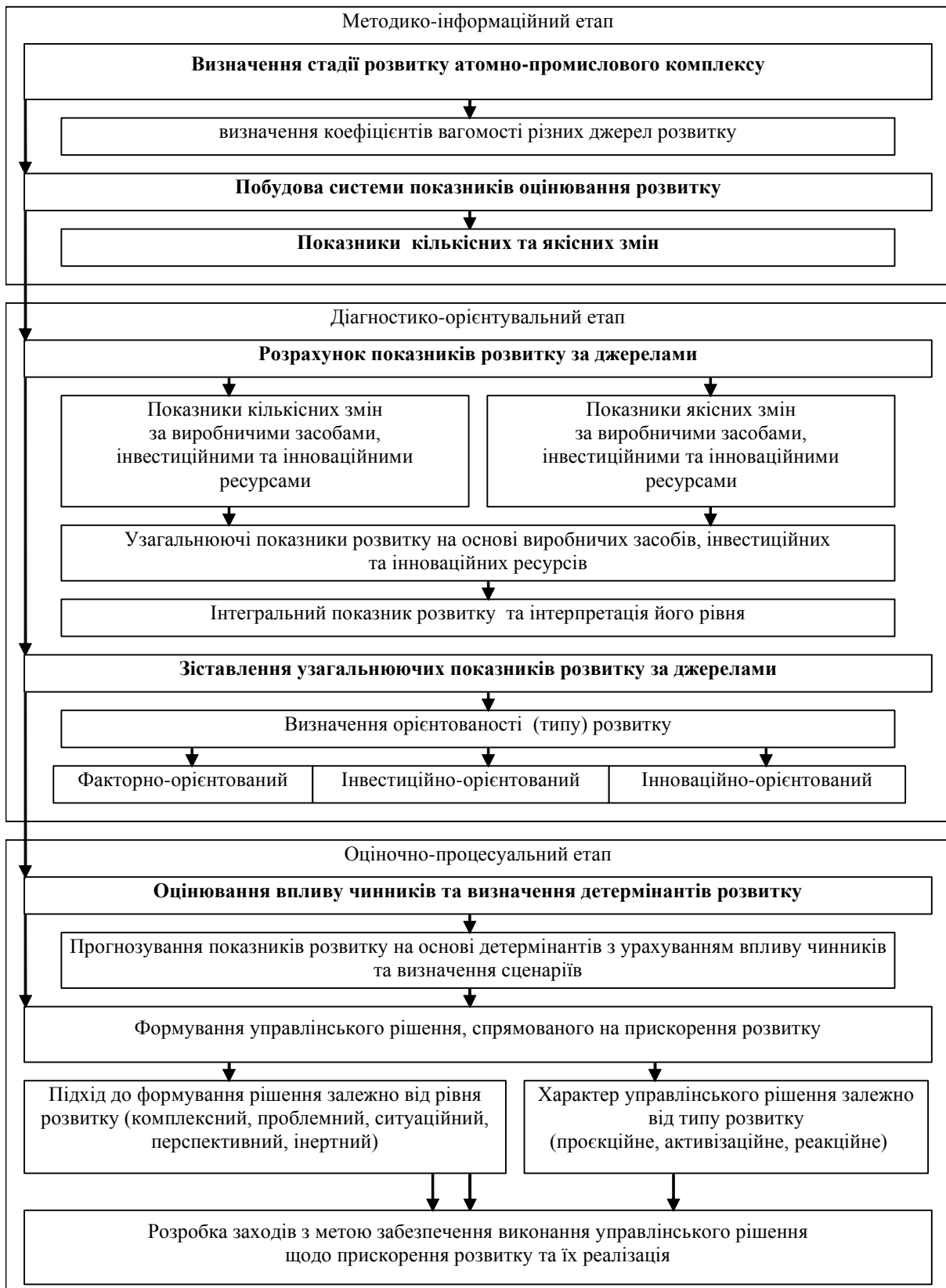

Рис. 1. Послідовність управління розвитком атомно-промислового комплексу України (удосконалено автором)

Оціночно-процесуальний етап передбачає оцінювання впливу чинників і визначення детермінантів розвитку, прогнозування показників розвитку з врахуванням детермінантів, формування й реалізацію управлінських рішень щодо забезпечення прискорення розвитку атомно-промислового комплексу.

У другому розділі – «Оцінювання розвитку атомно-промислового комплексу країни та його орієнтованості» – розроблено та апробовано підхід до оцінювання розвитку атомно-промислового комплексу; встановлено його рівень та тип; здійснено оцінювання узагальнюючих показників розвитку на основі різних джерел.

Підхід до оцінювання розвитку атомно-промислового комплексу (рис. 2) передбачає формування переліку оціночних показників.

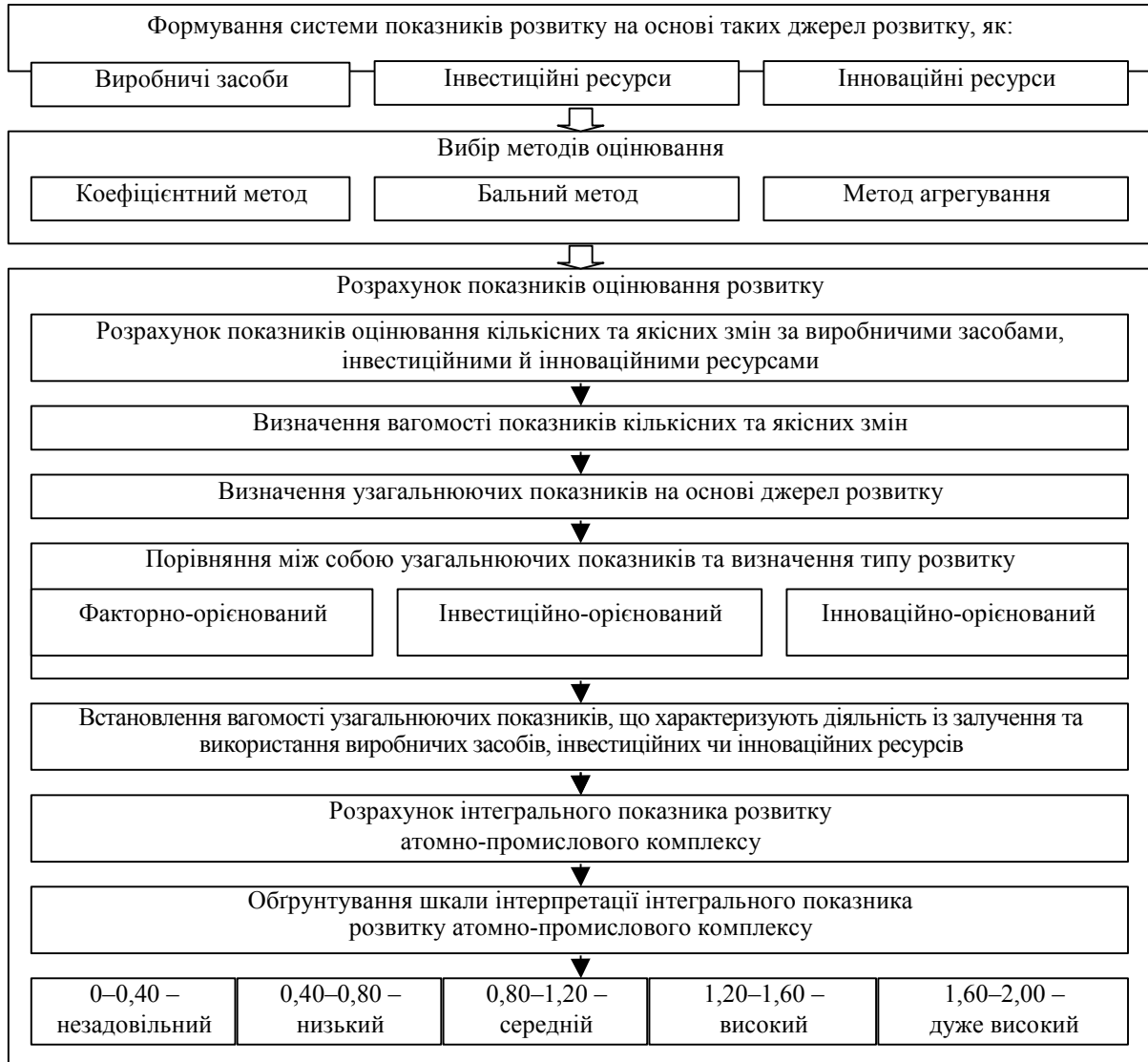

Рис. 2. Підхід до оцінювання розвитку атомно-промислового комплексу
(удосконалено автором)

При оцінюванні всі показники розвитку розподілено залежно від їх здатності характеризувати певне джерело розвитку на три групи: 1) ті, що характеризують діяльність, пов'язану із залученням виробничих засобів, та віддачу від їх використання; 2) ті, що характеризують діяльність, пов'язану із залученням інвестицій, та віддачу від їх використання; 3) ті, що характеризують діяльність, пов'язану із залученням інновацій, та віддачу від їх використання. Запропоновано

розраховувати узагальнюючі показники розвитку атомно-промислового комплексу на основі різних джерел.

Визначити тип розвитку в звітному періоді можна шляхом порівняння між собою узагальнюючих показників розвитку на основі виробничих засобів, інвестиційних та інноваційних ресурсів:

- 1) факторно-орієнтований тип розвитку, якщо виконуються такі умови:

$$Куз_е > Куз_{інв}$$

$$Куз_{інв} > Куз_{ін}$$

- 2) інвестиційно-орієнтований тип розвитку, якщо виконуються такі умови:

$$Куз_е < Куз_{інв}$$

$$Куз_{інв} > Куз_{ін}$$

- 3) інноваційно-орієнтований тип розвитку, якщо виконуються такі умови:

$$Куз_е < Куз_{інв}$$

$$Куз_{інв} < Куз_{ін}$$

де $Куз_е$, $Куз_{інв}$ та $Куз_{ін}$ – узагальнюючі показники розвитку на основі виробничих засобів, інвестиційних та інноваційних ресурсів відповідно.

На основі статистичних даних за останні роки було обчислено показники кількісних та якісних змін у сфері залучення певного виду джерел розвитку атомно-промислового комплексу. Щодо узагальнюючих показників розвитку на основі різних джерел розвитку, то вони визначені з урахуванням коефіцієнтів вагомості окремих джерел розвитку (табл. 1).

Таблиця 1

**Результати оцінювання розвитку
атомно-промислового комплексу України**

Показники	Роки								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Узагальнюючий показник розвитку на основі виробничих засобів	0,986	1,022	1,146	1,000	0,962	1,059	1,420	0,960	1,122
Узагальнюючий показник розвитку на основі інвестиційних ресурсів	0,972	1,058	1,153	1,172	1,042	0,992	1,627	0,962	1,091
Узагальнюючий показник розвитку на основі інноваційних ресурсів	0,984	1,051	1,224	1,034	1,044	1,002	1,589	1,207	1,127

Базуючись на розробленому підході й статистичних даних за період 2011–2019 рр. щодо атомно-промислового комплексу проведено аналітичне оцінювання рівня та визначено його тип розвитку.

Як видно з табл. 2, протягом 2012–2014 рр. та у 2017 р. розвиток атомно-промислового комплексу був інвестиційно-орієнтованим, у 2011 та 2016 р. – факторно-орієнтованим. Інноваційно-орієнтований тип розвитку спостерігався у 2015 р. та у 2018–2019 рр.

Таблиця 2

Визначення типу розвитку атомно-промислового комплексу України

Показники	Роки								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
$Kuz_{\text{с}} > Kuz_{\text{інв}}$ $Kuz_{\text{інв}} > Kuz_{\text{ін}}$	ФАКТ.					ФАКТ.			
$Kuz_{\text{с}} < Kuz_{\text{інв}}$ $Kuz_{\text{інв}} > Kuz_{\text{ін}}$		ІНВ.	ІНВ.	ІНВ.			ІНВ.		
$Kuz_{\text{с}} < Kuz_{\text{інв}}$ $Kuz_{\text{інв}} < Kuz_{\text{ін}}$					ІНН.			ІНН.	ІНН.

Коефіцієнти вагомості узагальнюючих показників встановлено, виходячи зі значень вагомості різних джерел розвитку, рекомендованих до використання фахівцями Світового економічного форуму залежно від стадії, на якій перебуває економіка. Виявлено, що атомно-промисловий комплекс перебуває на перехідній стадії від сировинного до продуктивного розвитку. З огляду на це питома вага показників, що характеризують діяльність із залучення виробничих засобів та віддачу від них, має становити 50%; питома вага показників, що характеризують діяльність із залучення інвестиційних ресурсів та віддачу від них, – 42,5%; питома вага показників, що характеризують діяльність із залучення інноваційних ресурсів та віддачу від них, – 7,5%. Саме з використанням цих коефіцієнтів розраховано інтегральний показник розвитку атомно-промислового комплексу:

$$K_{\text{інт}} = 0,50 \cdot Kuz_{\text{с}} + 0,425 \cdot Kuz_{\text{інв}} + 0,075 \cdot Kuz_{\text{ін}}$$

За допомогою цієї формули отримано такі значення інтегрального показника розвитку (табл. 3).

Таблиця 3

Результати оцінювання розвитку атомно-промислового комплексу України

Показник	Роки								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Інтегральний показник	0,995	1,040	1,155	1,076	1,002	1,026	1,520	0,980	1,109
Рівень розвитку	серед-ній	серед-ній	серед-ній	серед-ній	серед-ній	серед-ній	високий	серед-ній	серед-ній

Інтегральний показник розвитку атомно-промислового комплексу України демонструє його загальний рівень, зумовлений певними кількісними і якісними змінами, що відбуваються на основі одночасного залучення виробничих засобів, інвестиційних та інноваційних ресурсів. З огляду на це варто дослідити, наскільки швидко відбуваються зміни узагальнюючих показників розвитку атомно-

промислового комплексу, що є можливим за допомогою розрахунків темпів змін узагальнюючих показників розвитку.

Встановлено, що порівняно з узагальнюючими показниками розвитку за виробничими засобами та інвестиційними ресурсами саме узагальнюючий показник розвитку на основі інноваційних ресурсів має найвищий темп зростання.

З метою визначення джерела, що сприяє прискоренню розвитку атомно-промислового комплексу України, розраховано коефіцієнти еластичності інтегрального показника розвитку до змін узагальнюючих показників за джерелами розвитку.

В умовах цього дослідження коефіцієнти еластичності визначено на основі формул:

1. Коефіцієнт еластичності інтегрального показника розвитку до зміни узагальнюючого показника розвитку на основі виробничих засобів:

$$\varepsilon_{B3} = KB_6 \cdot \frac{\overline{Куз_6}}{K_{инт}}$$

2. Коефіцієнт еластичності інтегрального показника розвитку до зміни узагальнюючого показника розвитку на основі інвестиційних ресурсів:

$$\varepsilon_{инвP} = KB_{инв} \cdot \frac{\overline{Куз_{инв}}}{K_{инт}}$$

3. Коефіцієнт еластичності інтегрального показника розвитку до зміни узагальнюючого показника розвитку на основі інноваційних ресурсів:

$$\varepsilon_{иннP} = KB_{инн} \cdot \frac{\overline{Куз_{инн}}}{K_{инт}}$$

Розрахунок коефіцієнтів еластичності інтегрального показника розвитку до зміни узагальнюючих показників розвитку на основі окремих джерел наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Розрахунок коефіцієнтів еластичності інтегрального показника розвитку

Джерело розвитку	Коефіцієнт вагомості цього джерела	Середнє значення інтегрального показника розвитку атомно-промислового комплексу	Середнє значення узагальнюючого показника розвитку за джерелом	Коефіцієнт еластичності інтегрального показника розвитку
Виробничі засоби	0,500	1,100	1,075	0,489
Інвестиційні ресурси	0,425		1,123	0,434
Інноваційні ресурси	0,075		1,141	0,078

Як видно з даних табл. 4, еластичність інтегрального показника розвитку до зміни узагальнюючого показника розвитку на основі інноваційних ресурсів є

найменшою. Це означає, що на цьому етапі розвитку інноваційні ресурси хоча й сприяють прискоренню розвитку атомно-промислового комплексу, але зміна інтегрального показника розвитку за рахунок інноваційних ресурсів поки що є незначною порівняно з іншими джерелами. Отже, неповне використання можливостей інноваційних ресурсів прискорювати розвиток, у свою чергу, призводить до уповільнення змін інтегрального показника розвитку в цілому, зважаючи на те, що прискорення розвитку на основі інноваційних ресурсів може відбуватися швидше, ніж на основі інших.

З огляду на інноваційну орієнтацію національної економіки, задекларовану в багатьох нормативно-правових документах, саме інноваційні ресурси як джерело розвитку атомно-промислового комплексу потребують підвищеної уваги під час управління розвитком.

Отже, незважаючи на те, що зміна орієнтації розвитку на інноваційну все ж таки відбувається, це не є закономірною тенденцією в атомно-промисловому комплексі. Тому вкрай важливо для підвищення рівня його розвитку вивчити фактори, що впливають на нього, та виявити серед них детермінанти саме інноваційно-орієнтованого розвитку.

У **третьому розділі** – *«Управління інноваційно-орієнтованим розвитком атомно-промислового комплексу України»* – розглянуто методичні та практичні аспекти оцінювання впливу середовища на розвиток атомно-промислового комплексу України; здійснено прогнозування розвитку атомно-промислового комплексу з урахуванням впливу детермінантів розвитку; розроблено матрицю управлінських рішень щодо інноваційно-орієнтованого розвитку в стратегічній перспективі.

Встановлено, що на цьому етапі інноваційно-орієнтований розвиток атомно-промислового комплексу відбувається під впливом змін середовища його функціонування. Із цією метою розроблено методичний підхід до оцінювання впливу середовища на розвиток атомно-промислового комплексу, який ґрунтується на застосуванні методу аналітичного вирівнювання значень показників розвитку на основі інноваційних ресурсів. Серед внутрішніх та зовнішніх чинників обрано ті, які є детермінантами інноваційно-орієнтованого розвитку на основі відбору тих з них, вплив яких на показник кількісних або якісних змін у сфері залучення інноваційних ресурсів є сильним (рис. 3).

Прогнозовану зміну показників, які є внутрішніми детермінантами, враховано при прогнозуванні шляхом побудови моделі залежності відповідного показника розвитку (кількісних чи якісних змін у сфері залучення інноваційних ресурсів) від детермінанта, що визначає зміну його значення. Для подальшого ж урахування зовнішніх детермінантів побудовано модель залежності темпу зростання узагальнюючого показника розвитку на інноваційній основі завдяки впливу зовнішніх чинників від тих, що є детермінантами з-поміж зовнішніх чинників.

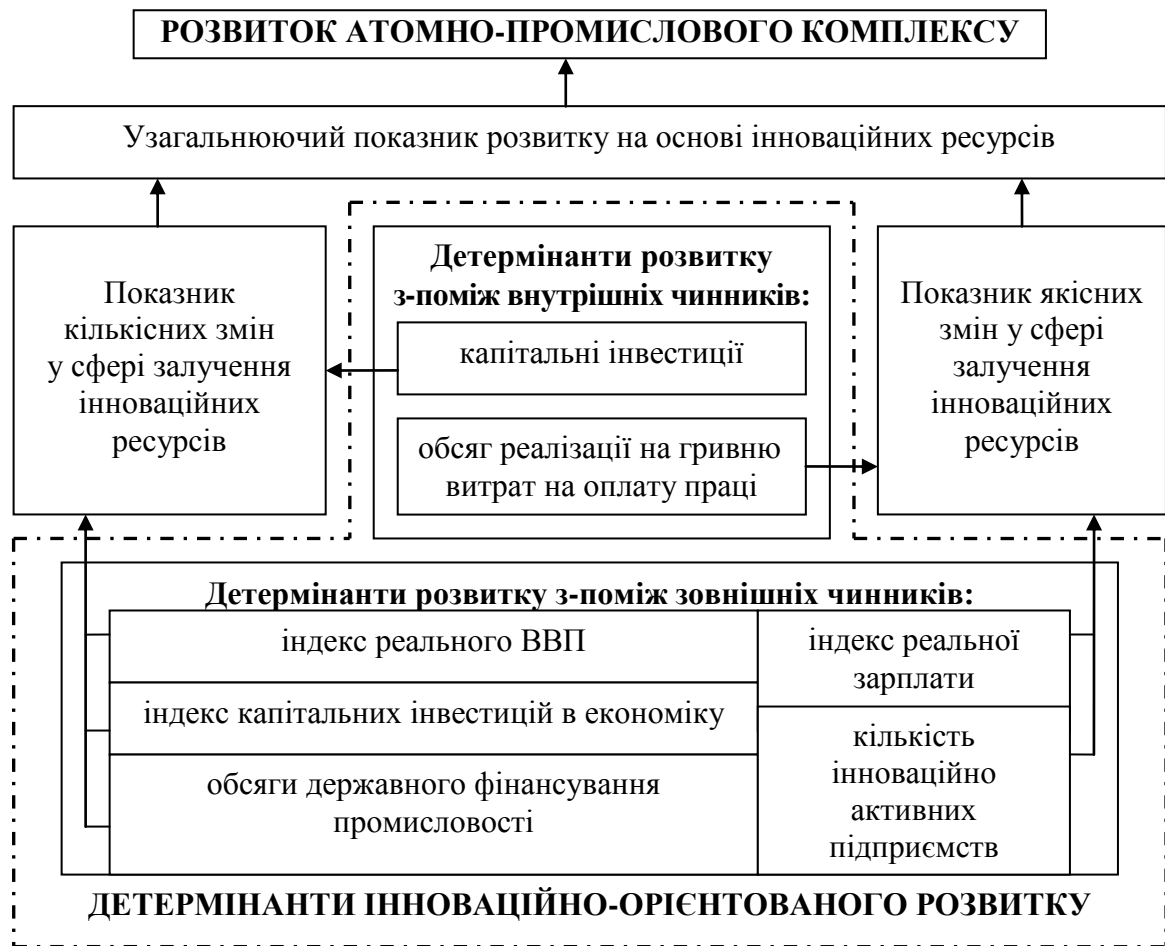

Рис. 3. Вибір детермінантів інноваційно-орієнтованого розвитку атомно-промислового-комплексу

Розроблено підхід до прогнозування розвитку атомно-промислового комплексу, що ґрунтується на поєднанні методів аналітичного вирівнювання, кореляційно-регресійного аналізу та сценарного підходу, дає змогу визначити прогнозні значення показників розвитку і їх зміну з урахуванням впливу його детермінантів за базовим сценарієм, а також, беручи до уваги прогнозований вплив детермінантів розвитку з-поміж зовнішніх чинників, побудувати оптимістичний та песимістичний сценарії інноваційно-орієнтованого розвитку атомно-промислового комплексу.

Проведені розрахунки засвідчили, що в прогнозному періоді можливе забезпечення подальшого розвитку з орієнтацією на інновації, шляхом підвищення узагальнюючих показників розвитку за окремими його джерелами та інтегрального показника розвитку в цілому. З урахуванням наявних тенденцій за зовнішніми чинниками, що є детермінантами інноваційно-орієнтованого розвитку, здійснено прогнозування значень його рівня за оптимістичним та песимістичним сценаріями (табл. 5), аналіз яких засвідчує необхідність розробки управлінських рішень, спрямованих на адаптацію до можливих змін зовнішнього середовища, яка дасть змогу досягти значень показників за оптимістичним сценарієм.

**Результати побудови сценаріїв розвитку
(на основі залучення інноваційних ресурсів)**

Показник	Прогнозне значення		
	Прогнозний рік 1	Прогнозний рік 2	Прогнозний рік 3
Інтегральний показник розвитку атомно-промислового комплексу			
Базовий сценарій	1,103	1,149	1,173
Оптимістичний сценарій	1,110	1,156	1,181
Песимістичний сценарій	1,099	1,145	1,171
Відхилення від базового сценарію			
– оптимістичного сценарію	0,007 / 0,63%	0,007 / 0,65%	0,008 / 0,65%
– песимістичного сценарію	-0,011 / -1,0%	-0,011 / -0,94%	-0,010 / -0,88%

Примітка: розраховано автором.

Визначено цільове значення інтегрального показника розвитку атомно-промислового комплексу, враховуючи його внесок у розвиток національної економіки. Побудовано модель залежності показника ВВП на душу населення, створеного в атомно-промисловому комплексі, від інтегрального показника його розвитку. Порівнюючи результати прогнозування із цільовим значенням інтегрального показника розвитку атомно-промислового комплексу, виявлено відхилення, що характеризує наявність певної проблемної ситуації (табл. 6).

Таблиця 6

**Відхилення інтегрального показника розвитку за визначеними сценаріями
від цільового значення**

Показники	1 прогнозний рік	2 прогнозний рік	3 прогнозний рік
Інтегральний показник розвитку			
базовий сценарій	1,103	1,149	1,173
оптимістичний сценарій	1,110	1,156	1,181
песимістичний сценарій	1,099	1,145	1,171
цільове значення	1,176		
Відхилення від цільового значення			
базовий сценарій	-0,073	-0,027	-0,003
оптимістичний сценарій	-0,066	-0,020	0,005
песимістичний сценарій	-0,077	-0,031	-0,005
Імовірність недосягнення цільового значення	100%	100%	83,3%

Встановлено, що основною проблемною ситуацією у сфері управління інноваційно-орієнтованим розвитком атомно-промислового комплексу є висока ймовірність недосягнення цільового значення інтегрального показника розвитку навіть у стратегічній перспективі. Отже, необхідно мінімізувати відхилення значення інтегрального показника розвитку від цільового значення, цього можна досягти з урахуванням матриці формування управлінських рішень щодо розвитку атомно-промислового комплексу. Матриця управлінських рішень

передбачає вибір підходу до їх формування залежно від рівня розвитку атомно-промислового комплексу та встановлення їх характеру залежно від його типу. Оскільки на цьому етапі розвиток атомно-промислового комплексу є інноваційно-орієнтованим, рівень розвитку є середнім, управлінські рішення мають ґрунтуватися на ситуаційному підході, а однією з вимог до управлінських рішень є переважно їх реакційність. Але, враховуючи, що інноваційна орієнтація розвитку спостерігалася впродовж досить незначного проміжку часу, а в більшості періодів – інвестиційна орієнтованість розвитку, не можна однозначно говорити про наявність стійкої тенденції інноваційно-орієнтованого розвитку. З огляду на це у сфері управління розвитком атомно-промислового комплексу варто сполучати реакційні та активізаційні заходи, реалізація яких дасть змогу підвищити рівень розвитку атомно-промислового комплексу та зберегти його інноваційну орієнтованість.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичні положення та напрями вирішення важливого науково-прикладного завдання щодо управління розвитком атомно-промислового комплексу. Основні результати дослідження дали підстави сформулювати низку теоретичних і науково-практичних висновків.

1. Проаналізовано понятійно-категоріальний апарат розвитку галузі, що дало змогу виокремити такі види розвитку, як екстенсивний, інтенсивний та інноваційний, на основі компаративного аналізу провести їх порівняльну характеристику, виділити в їх межах такі типи розвитку, як факторно-орієнтований, інвестиційно-орієнтований та інноваційно-орієнтований, а також надати трактування поняття «розвиток галузі» як складного процесу кількісних і якісних змін у галузі, що визначають тип та рівень її розвитку.

2. Узагальнено основні теоретичні положення щодо управління розвитком галузі, систематизовано підходи до управління розвитком, виокремлено комплексний, проблемний, ситуаційний, перспективний та інертний підходи до управління розвитком і доведено, який з підходів доречніше застосовувати для формування управлінських рішень, зважаючи на досягнутий рівень розвитку галузі.

3. Розроблено послідовність управління розвитком атомно-промислового комплексу, яку подано у вигляді сукупності методико-інформаційного, діагностико-орієнтувального та оціночно-процесуального етапів, кожен з яких спрямований на отримання певного результату. Результатом методико-інформаційний етапу є побудована система показників оцінювання розвитку, що враховує кількісні та якісні зміни в галузі. Визначення рівня й типу розвитку атомно-промислового комплексу є результатом виконання діагностико-орієнтувального етапу на основі розрахунку показників кількісних і якісних змін за джерелами розвитку, узагальнюючих показників розвитку за виробничими засобами, інвестиційними й інноваційними ресурсами, їх співвідношення й інтегрального показника розвитку атомно-промислового комплексу. Оцінювання зовнішніх і внутрішніх чинників та

визначення серед них детермінантів розвитку, прогнозування показників розвитку й формування управлінських рішень щодо прискорення розвитку атомно-промислового комплексу, у результаті розробку заходів із забезпечення прискорення розвитку атомно-промислового комплексу та їх реалізацію передбачено в межах виконання оціночно-процесуального етапу.

4. Запропоновано методичний підхід до оцінювання розвитку атомно-промислового комплексу та здійснено його апробацію. Встановлено, що під час оцінювання розвитку всі показники мають розподілятися залежно від їх здатності характеризувати певне джерело розвитку, а саме показники за виробничими засобами, інвестиційними та інноваційними ресурсами, що дає змогу дати оцінку кількісним і якісним змінам, що відбуваються в атомно-промисловому комплексі. Також на основі статистичних даних щодо функціонування атомно-промислового комплексу встановлено, що він має переважно середній рівень розвитку впродовж досліджуваного періоду. Причому розвиток атомно-промислового комплексу за останні два роки може бути визнаний як інноваційно-орієнтований.

5. Обґрунтовано методичний підхід до оцінювання впливу середовища та встановлено його стохастичний і детермінований вплив на розвиток атомно-промислового комплексу. Сформовано перелік зовнішніх та внутрішніх чинників, що впливають на розвиток атомно-промислового комплексу, на основі кореляційно-регресійного аналізу визначено їх силу впливу й обрано ті чинники, що є детермінантами інноваційно-орієнтованого розвитку атомно-промислового комплексу на сучасному етапі. Розраховано коефіцієнти еластичності інтегрального показника розвитку до змін узагальнюючих показників за джерелами розвитку та визначено джерело, що сприяє прискоренню розвитку. Встановлено, що порівняно з узагальнюючими показниками розвитку за виробничими засобами та інвестиційними ресурсами саме узагальнюючий показник розвитку у сфері залучення інноваційних ресурсів має найвищий темп зростання.

6. Сформовано підхід до прогнозування розвитку атомно-промислового комплексу та здійснено прогнозування змін оціночних показників, а також з урахуванням прогнозованого впливу детермінантів розвитку визначено оптимістичний та песимістичний сценарії інноваційно-орієнтованого розвитку атомно-промислового комплексу. Побудовано модель залежності ВВП на душу населення, створеного в атомно-промисловому комплексі, від інтегрального показника його розвитку та визначено цільове значення інтегрального показника розвитку атомно-промислового комплексу.

7. Побудовано матрицю управлінських рішень щодо прискорення розвитку атомно-промислового комплексу, використання якої дає змогу обґрунтувати підхід до формування та характер управлінського рішення, спрямованого на мінімізацію відхилення значення інтегрального показника розвитку від цільового значення. Доведено необхідність розробки багатокомпонентних управлінських рішень реакційного та активізаційного характеру й розроблено відповідні заходи.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

**Публікації, що висвітлюють
основні наукові результати дисертації**
*Статті в наукових фахових виданнях України,
включених до міжнародних наукометричних баз даних*

1. Дробот С. А. Підхід до визначення типу та рівня розвитку атомно-промислового комплексу. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. № 1 (63). С. 34–41 (*Index Copernicus*) (0,68 д. а.)
2. Дробот С. А. Аналітична оцінка типу та рівня розвитку атомно-промислового комплексу. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2019. Т. 24. Вип. 1 (74). С. 17–23. (*Index Copernicus*) (0,47 д. а.)
3. Дробот С. А. Сутність детермінантів розвитку та їх класифікація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2018. Вип. 22. Ч. 1. С. 97–100. (*Index Copernicus*) (0,48 д. а.)
4. Дробот С. А. Підхід до оцінки впливу середовища на розвиток атомно-промислового комплексу. *Інтернаука. Серія «Економічні науки»*. 2019. Вип. 4. (24) С. 73–88. (*Index Copernicus*) (0,48 д. а.)
5. Дробот С. А. Підхід до управління розвитком атомно-промислового комплексу. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 41. С. 46–50. (*Index Copernicus*) (0,51 д. а.)
6. Drobot S. A. Forecasting the development of the nuclear-industrial complex Green, Blue & Digital. *Economy Journal*. 2020. Vol. 1. № 2. P. 140–147. (0,7 д. а.)

**Публікації, що додатково відображають наукові результати дисертації
та засвідчують обов'язкову апробацію матеріалів дисертації**

Матеріали конференцій

7. Дробот С. А. Атомно-промисловий комплекс в контексті забезпечення стратегічного розвитку енергетичного сектору України. *Perspectives of science and education : the 4th International youth conference (August 23, 2018)*. New York, USA, 2018. S. 455–461. (0,06 д. а.)
8. Дробот С. А. Принципи інноваційно-орієнтованого розвитку. *Тенденції розвитку економіки у 2018 році: аналітичний та теоретико-методологічний аспекти* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 1 грудня 2018 р.) / відп. за вип. д. е. н., проф. С. О. Якубовський. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2018. С. 10–12. (0,11 д. а.)
9. Дробот С. А. Детермінанти інноваційно-орієнтованого розвитку: сутність та класифікація. *Сучасні наукові погляди на економічні механізми стимулювання соціально-економічного розвитку* : матеріали доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 16 лютого 2019 р.) : у 2 ч. / за заг. ред.: М. М. Палінчак, В. П. Приходько, А. Кругнські. Ужгород : Гельветика, 2018. Ч. 2. С. 21–23. (0,12 д. а.)
10. Дробот С. А. Теоретична інтерпретація сутності розвитку галузі. *Сучасні підходи до ефективного використання потенціалу економіки* : зб. матеріалів

Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 23 березня 2019 р.) / Східноукр. ін-т економіки та управління. Запоріжжя : ГО «СІЕУ», 2019. С. 47–50. (0,14 д. а.)

11. Дробот С. А. Визначення впливу середовища на розвиток атомно-промислового комплексу. *Modern Transformation in Economics and Management : Conference Proceedings of III International Scientific Conference, March 29th, 2019.* Klaipeda, Lithuania : Baltija Publishing, 2019. Part I. S. 28–30. (0,15 д. а.)

12. Дробот С. А. Ідентифікація рівня та типу розвитку атомно-промислового комплексу. *Менеджмент, підприємництво та цифрові інновації: аналіз тенденцій та науково-економічний розвиток* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 30 березня 2019 р.). Львів : ЛЕФ, 2019. С. 19–21. (0,14 д. а.)

13. Дробот С. А. Формування управлінських рішень щодо розвитку атомно-промислового комплексу. *Трансформація національної економіки в контексті реалізації євроінтеграційної стратегії* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 5 квітня 2019 р.). Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. С. 43–47. (0,12 д. а.)

АНОТАЦІЯ

Дробот С. А. Управління розвитком атомно-промислового комплексу України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. – Класичний приватний університет, Запоріжжя, 2021.

Дисертація присвячена розв'язанню теоретико-методичних підходів та обґрунтуванню практичних рекомендацій щодо управління розвитком атомно-промислового комплексу. Проаналізовано понятійно-категоріальний апарат управління розвитком галузі. Запропоновано авторське трактування поняття «розвиток галузі». Розроблено послідовність управління розвитком атомно-промислового комплексу. Запропоновано методичний підхід до оцінювання розвитку атомно-промислового комплексу й здійснено його апробацію, у результаті якої визначено рівень і тип розвитку атомно-промислового комплексу. Обґрунтовано методичний підхід до оцінювання впливу середовища та встановлено його стохастичний і детермінований вплив на розвиток атомно-промислового комплексу. Сформовано підхід до прогнозування розвитку атомно-промислового комплексу та здійснено прогнозування змін оціночних показників, а також, враховуючи прогнозований вплив детермінантів розвитку, визначено сценарії інноваційно-орієнтованого розвитку атомно-промислового комплексу. Побудовано матрицю формування управлінських рішень, використання якої дає змогу обґрунтувати підхід до формування та характер управлінського рішення у сфері розвитку атомно-промислового комплексу, яке спрямоване на мінімізацію відхилення значення інтегрального показника розвитку від цільового значення.

Ключові слова: галузь, розвиток, управління розвитком, атомно-промисловий комплекс, кількісні та якісні зміни, інноваційно-орієнтований розвиток, детермінанти розвитку, управлінське рішення, прогнозування.

АННОТАЦИЯ

Дробот С. А. Управление развитием атомно-промышленного комплекса Украины. – Квалификационная научная работа на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.03 – экономика и управление национальным хозяйством. – Классический приватный университет, Запорожье, 2021.

Диссертационная работа посвящена усовершенствованию теоретико-методических подходов и обоснованию практических рекомендаций по управлению развитием атомно-промышленного комплекса. Проанализирована сущность понятий «развитие» и «управление развитием» и сформулировано авторское определение категории «развитие отрасли» как сложного процесса количественных и качественных изменений в отрасли.

Разработана последовательность управления развитием атомно-промышленного комплекса, представленная в виде совокупности методико-информационного, диагностико-ориентировочного и оценочно-процессуального этапов. Предложен методический подход к оценке развития атомно-промышленного комплекса. Установлено, что при оценке развития все показатели должны распределяться в зависимости от их способности характеризовать определенный источник развития, а именно показатели по производственным, инвестиционным и инновационным ресурсам, что позволяет дать оценку количественным и качественным изменениям в атомно-промышленном комплексе. На основе статистических данных по атомно-промышленному комплексу проведено апробацию предложенного подхода и на основе произведенных расчетов выявлено, что атомно-промышленный комплекс имеет преимущественно средний уровень развития на протяжении исследуемого периода.

Обоснован методический подход к оценке влияния среды и выявлено ее стохастическое и детерминированное влияние на развитие атомно-промышленного комплекса. Сформирован перечень внешних и внутренних факторов, влияющих на развитие атомно-промышленного комплекса, и на основе корреляционно-регрессионного анализа определены их сила воздействия и отобраны те факторы, которые являются детерминантами инновационно-ориентированного развития атомно-промышленного комплекса на современном этапе. Рассчитаны коэффициенты эластичности интегрального показателя развития к изменениям обобщающих показателей по источникам развития и определен источник, который способствует ускорению развития. Установлено, что по сравнению с обобщающими показателями развития по производственным средствам и инвестиционным ресурсам именно обобщающий показатель развития в сфере привлечения инновационных ресурсов имеет самый высокий темп роста.

Сформирован подход к прогнозированию развития атомно-промышленного комплекса. Учитывая прогнозируемое влияние детерминантов развития, предложены оптимистичный и пессимистичный сценарии инновационно-ориентированного развития атомно-промышленного комплекса. Построена модель зависимости ВВП на

душу населения, созданного в атомно-промышленном комплексе, от интегрального показателя его развития и определено его целевое значение. Построена матрица формирования управленческих решений в сфере развития атомно-промышленного комплекса, которая позволяет выбрать подход к формированию и характер управленческого решения в зависимости от уровня и типа развития. Доказана необходимость разработки управленческих решений реакционного и активизационного характера и разработаны соответствующие мероприятия, направленные на минимизацию отклонения значения интегрального показателя развития от его целевого значения.

Ключевые слова: отрасль, развитие, управление развитием, атомно-промышленный комплекс, количественные и качественные изменения, инновационно-ориентированное развитие, детерминанты развития, управленческое решение, прогнозирование.

SUMMARY

Drobot S. A. Management of development of the atomic-industrial complex of Ukraine. – Qualifying scientific work as manuscript.

Thesis for a Candidate Degree in Economics, specialty 08.00.03 – Economics and Management of the National Economy. – Classic Private University, Zaporizhzhia, 2021.

The thesis is devoted to the development of theoretical and methodological approaches and substantiation of practical recommendations for development management of the atomic-industrial complex. The conceptual and categorical apparatus of branch development management is investigated. The author's interpretation of the concept of «industry development» is offered. A sequence for controlling the development of the atomic-industrial complex has been developed. The methodical approach to the assessment of the development of the atomic-industrial complex is proposed and its approbation is carried out, as a result of which the level and type of development of the atomic-industrial complex are determined. The methodical approach to the assessment of environmental impact is substantiated and its stochastic and deterministic influence on the development of the atomic-industrial complex is established. An approach to forecasting the development of the atomic-industrial complex has been formed and, taking into account the forecasted influence of development determinants, scenarios of innovation-oriented development of the atomic-industrial complex are determined. A matrix of formation of managerial decisions is constructed, the use of which allows substantiating the approach to formation and character of managerial decision in the field of development of atomic industry, which is aimed at minimizing deviation of value of integrated development indicator from target value.

Key words: industry, development, development management, atomic-industrial complex, quantitative and qualitative changes, innovation-oriented development, determinants of development, management decision, forecasting.

ДРОБОТ СЕРГІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

**УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
АТОМНО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

08.00.03 – економіка та управління національним господарством

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Підписано до друку 18.08.2021.

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Times.

Умовн.-друк. арк. 0,9. Обл.-вид. арк. 0,9. Тираж 100 пр. Зам. № 10-2021/22АБ.

Видавець та виготовлювач
Класичний приватний університет
69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70Б

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК, № 3321 від 25.11.2008